

Матерњи језик - Хрватски

PRIMJERAK ZA UČENIKA

Republika Srbija
MINISTARSTVO PROSVJETE
ZAVOD ZA VREDNOVANJE KVALITETE
OBRAZOVANJA I ODGOJA

ZAVRŠNI ISPIT NA KRAJU OSNOVNOGA OBRAZOVANJA I ODGOJA

TEST

HRVATSKOGA JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI

IDENTIFIKACIJSKI OBRAZAC

IME, IME JEDNOGA RODITELJA / DRUGOGA ZAKONSKOG ZASTUPNIKA, PREZIME UČENIKA

IDENTIFIKACIJSKI BROJ UČENIKA

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

OSNOVNA ŠKOLA
MJESTO
OPĆINA

POTPIS DEŽURNOGA NASTAVNIKA

Rezultati se mogu pogledati na portalu **Moja srednja skola**: <https://mojasrednjaskola.gov.rs> unosom jedinstvenoga identifikacijskog broja učenika (desetoznamenkasta zaporka učenika). Zbog preuzimanja skeniranoga testa u pdf formatu, u dijelu gdje su dostupni rezultati završnoga testa, nužno je unijeti jedinstvenu zaporku testa.

Jedinstvena zaporka testa: 224202511592

Ako roditelj / drugi zakonski zastupnik ima nalog na portalu **Moj esDnevnik** ili ima nalog na **Portal za elektronsku identifikaciju eID.gov.rs**, kojim pristupa portalu **Moj esDnevnik**, tada osim uvida u rezultate završnoga testa, na portalu **Moja srednja skola** može iskoristiti i neku od sljedećih elektroničkih usluga: podnošenje prigovora na rezultate završnoga ispita, podnošenje elektroničke liste želja i podnošenje elektroničke prijave za upis u srednju školu.

UPUTA ZA RAD

- Test sadrži **20** zadataka koje trebaš riješiti za **120** minuta.
- Piši čitljivo, latiničnim slovima, vodeći računa da tvoji odgovori budu razumljivi, ali i gramatički i pravopisno ispravni.
- Pri rješavanju zadataka u kojima se od tebe očekuje da nešto dopišeš, uvijek se koristi punim nazivima; kratice nisu dopuštene (npr. treba napisati imenica, a ne im. ili lokativ, a ne lok. i slično).
- Popuni test **plavom kemijskom olovkom** (tijekom rada možeš se koristiti grafitnom olovkom i gumicom).
- Odgovor napisan samo grafitnom olovkom neće biti prihvaćen.
- U zadatcima s ponuđenim odgovorima neće biti prihvaćen prepravljeni odgovor.
- U zadatcima s ponuđenim odgovorima, u kojima je samo jedan točan odgovor, dobivaš 0 bodova ako pored točnoga odgovora označiš i neki netočan.
- Obrati pozornost da se zadatci razlikuju prema načinu na koji trebaš odgovoriti.
- Nemoj ništa upisivati na QR kodove () koji se nalaze na svakoj stranici testa.

U nekim zadatcima izabrat ćeš točan odgovor tako što ćeš obojiti odgovarajući kružić. U zadatcima u kojima postoji više točnih odgovora potrebno je obojiti više kružića. Vodi računa da kružić mora biti obojen jer će samo tako odgovor biti prihvaćen.

PRIMJER OBOJENIH KRUŽIĆA	
U zadatku s jednim točnim odgovorom	
Koji je glavni grad Republike Srbije? Oboji kružić ispred točnoga odgovora.	
☐ Novi Sad	
☒ Beograd	
☐ Niš	
☐ Kruševac	
U zadatku s više točnih odgovora	
Oboji kružiće ispred izraza čiji je zbroj 5.	
☒ 2 + 3	
☐ 1 + 2	
☒ 4 + 1	
☐ 2 + 4	
☐ 3 + 5	

- Ako završiš ranije, predaj test i tiho izađi.

Želimo ti mnogo uspjeha na ispitu!

TEST**HRVATSKOGA JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI**

1. Pročitaj primjere pa procijeni koji je od navedenih primjera pisan novinarskim stilom. Oboji kružić ispred točnog odgovora.

- ☐ Zvučna snaga energija je koju neki zvučni izvor šalje u 1 sekundi na sve strane. Jakost ili intenzitet zvuka energija je koja dolazi na 1 cm^2 u okomitu smjeru. Jedinica za frekvenciju ili visinu tona jedan je titraj u sekundi ili, drugim riječima, 1 cikl u sekundi ili kraće 1 herc (Hz). Kao normalne frekvencije uzimaju se danas 440 i 1000 Hz. One služe kod ispitivanja glazbenih instrumenata.

- ☐ Na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, a u povodu proslave 300-te obljetnice rođenja velikog hrvatskoga i svjetskog matematičara, astronoma, geodeta, fizičara, filozofa i književnika Ruđera Boškovića (Dubrovnik, 18. svibnja 1711. – Milano, 13. veljače 1787.), Hrvatski je sabor 2011. godinu proglasio godinom Ruđera Boškovića. Središnja svečanost proslave obljetnice Boškovićeve rođenja održana je u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskoga.

2. Pažljivo pročitaj ulomak tekstovnog zapisa HRT-ove reportaže o šafranu i odgovori na pitanje.

Kralj je začina, najdelikatniji i najskuplji. Nazivaju ga i crvenim zlatom. Riječ je o šafranu. Bili smo u njegovoj berbi i za to nismo morali otići na Bliski istok, nego u središnju Istru. Obitelj Černjeka jedina ga uzgaja u Istri.

Kad šafran cvjeta, Ester i Mladen u niskom su startu. Treba ga ubrati isti dan kad se otvori.

– Njegov je životni vijek jako kratak." + "samo 1 dan i predvečer kad se cvijet otvori otpusti te tri stigme i te tri crvene niti jedino je što se koristi kao suhi začim, rekla je **Ester Černjeka**, uzgajivačica šafrana, Škropeti.

Cvijet po cvijet ubire se ručno. Nekada u nasadu velikom dvije tisuće metara provedu i 12 sati.

– Dokle god je, treba od početka do kraja. Ujutro i popodne od početka do kraja, treba pobrati što više. Jer što se ne pobere danas, sutra ga nema, objašnjava **Mladen Černjeka**, uzgajivač šafrana, Škropeti.

Isti im šafran kroz ruke prođe najmanje dva puta. Jednom pri berbi i drugi put pri čišćenju.

– Za gram je potrebno 250 do 300 cvjetova s time da svaki ima tri stigme. To govorimo o sušenom šafranu. Sirov ima određenu težinu, ali sušenjem se ona izgubi, nastavlja Ester.

Najviše što smo znali ubrati je 480 grama. To je skoro pola kile. To je bio naš vrhunac, navodi Mladen.

Mukotrpan je to posao, pa ne čudi da se gram prodaje za 18 do 20 eura.

A šafran se važe na preciznoj vagi za zlato.

– Prodaju se male količine i precizna je. Ipak šafran ima određenu cijenu i mora biti precizna vaga da se ne zakida kupce, zaključuje Ester.

A njih ima diljem naše obale. Njihovim se šafranom začinjavaju jela vrhunskih restorana.

Zašto se šafran smatra kraljem začina?

Oboji kružić ispred točnog odgovora.

☐ Zbog njegova kratkog životnog vijeka	☐ Zbog ručnog ubiranja
☐ Zbog visoke cijene	☐ Zbog kakvoće

3. Pročitaj rečenicu pa pravilno odredi koje se riječi trebaju pisati velikim slovom. Oboji kružić ispod odgovarajuće riječi.

roman doživljaji hucklberryja finna napisao je mark twain.

4. Pročitaj tekst, a potom riješi zadatak.

Petica je u školama sve više jer svakom drugom ocjenom stavljamo budućnost na kocku. Bojim se da se razmjer obrnuo i da je trajnog znanja sve manje. Diktatura petica čini nam život stresnim, kvari međusobne odnose učenika, ruši prijateljstva, budi zavist i agresiju kod nekad mirnih i uzornih odlikaša. Petica gubi čar, sve rjeđe je prati oduševljenje, ostao je samo strah od mogućnosti da izostane. Diktatura petica guši u nama talente jer, ako se posvetimo onome što volimo, mogli bismo ugroziti mit o svestranosti i savršenstvu koji moramo odglumiti da bismo jednoga dana mogli slobodno birati budućnost. Jesu li te petice one prave ili hibridne ili čak „ukradene”, kao da nikoga nije briga. Nama su one neophodne, nastavnici u natranom programu nemaju vremena za sumnju, razred i škola imaju zavidan prosjek i svi su zadovoljni tom farsom. Tek poneka studija ili anketa podigne prašinu i onda se svi čude zašto ni odlični učenici ne uspijevaju primijeniti znanje prethodnih razreda, već samo ono tekuće. To je znanje potisnuto ili ga više nema. Teško je naučiti petnaestak predmeta u potpunosti, kao da se radi o gigabajtima, pa memoriju treba čistiti da ne ometa lov na petice. Mi to selektiramo nestručno, brišemo po redu i onda se dogodi da nestanu neki važni podatci.

Osmisli samostalno naslov teksta.

Odgovor napiši na crtui.

Naslov teksta: _____

5. Koja je rečenica u potpunosti pravilno pravopisno napisana? Oboji kružić ispred točnog odgovora.

- ☐ Živio je u Slavanskom Brodu tri godine.
- ☐ Svoje djetinjstvo proveo je u republici hrvatskoj.
- ☐ Tijekom drugog svjetskog rata, Anne Frank skrivala se u Amsterdamu.
- ☐ Danas sam dobila peticu iz Hrvatskoga.

6. Oboji kružić ispred niza riječi u kojemu uočavaš kajkavizme.

- ☐ kušin, ponistra, kapin
- ☐ roža, prijateli, oblok
- ☐ prozor, snig, jastuk
- ☐ gospar, snig, špaher

7. Koja je glasovna promjena provedena u riječi *predvorje*?
Oboji kružić ispred točnog odgovora.

- ☐ Ispadanje suglasnika
- ☐ Jednačenje glasova po mjestu tvorbe
- ☐ Jednačenje glasova po zvučnosti
- ☐ Sibilizacija

8. Oboji kružić ispred rečenice u kojoj je točno upotrijebljen instrumental.

- ☐ Susrela se sa svojim najdražim piscem.
- ☐ Na koncertu se fotografirala s najdražim pjevačem.
- ☐ Smatrali su ga najokrutnijim kraljom.
- ☐ Igrala se je sa zecom.

9. Odredi vrstu izdvojenim riječima iz rečenice.

Ljudevit Gaj objavio je reformu hrvatskog slovopisa 1830., a bio je i središnja osoba ilirskog preporoda.

Ljudevit _____

objavio _____

reformu _____

hrvatskog _____

1830. _____

a _____

je _____

ilirskog _____

10. Pogledaj primjer u kojem je prikazana promjena riječi pa riješi zadatak.

iz-čitati > isčitati > iščitati

Koje su se glasovne promjene dogodile u navedenu primjeru?
Oboji kružice ispred točnih odgovora.

- ☐ Jednačenje po zvučnosti
- ☐ Palatalizacija
- ☐ Jednačenje po mjestu tvorbe
- ☐ Jotacija

11. Podcrtanim riječima odredi glagolsko vrijeme / način tako što ćeš obojiti kružić u odgovarajućem polju.

Rečenica	perfekt	pluskvamperfekt	futur II.	Kondicional I.
<u>Bijah</u> <u>slušala</u> njegovo predavanje, ali me nije oduševio.	☐	☐	☐	☐
Rado ću vas posjetiti ako <u>budem ozdravila</u> .	☐	☐	☐	☐
Vi <u>biste trebali</u> biti zadovoljni rezultatom.	☐	☐	☐	☐
<u>Pročitala sam</u> izvrsnu knjigu prošli tjedan.	☐	☐	☐	☐

12. Odredi značenje tamno otisnutog frazema u citatu iz romana *Divlji konj* Božidara Prosenjaka.

– **Probio** si mi već **uši** time. Shvati jednom da je s Gospodarem svršeno. Nikad ga nećeš vidjeti. To je gotovo! A i da ga vidiš, što bi pomoglo? Ima on važnijih briga nego da nas izbavlja. Uostalom, on bi nam prvi odro kožu.

Što podrazumijeva frazem *probio uši*?
Oboji kružić ispred točnog odgovora.

- ☐ Ozlijedio ga
- ☐ Zgazio uš
- ☐ Dosadio neprestanim ponavljanjem
- ☐ Prepao glasnoćom

13. Odredi pravilno naglašenu riječ.
Oboji kružić ispred točnog odgovora.

- ☐ prâvda
- ☐ djêlo
- ☐ rûka
- ☐ čövjek

14. Pročitaj rečenicu pa riješi zadatak.

Dok sam slušao glazbu, brat je pisao zadaću, a sestra pomagala majci.

Oboji kružić ispred točnog odgovora.
Rečenica je sastavljena od:

- ☐ glavne surečenice, vremenske surečenice i sastavne surečenice.
- ☐ glavne surečenice, subjektne surečenice i rastavne surečenice.
- ☐ vremenske surečenice, glavne surečenice i suprotne surečenice.
- ☐ glavne surečenice, objektne surečenice i zaključne surečenice.

15. Poveži lektirne naslove s njihovim autorima tako što ćeš obojiti kružić u odgovarajućem polju.

	<i>Dobri duh Zagreba</i>	<i>Duga</i>	<i>Divlji konj</i>	<i>Zabranjena vrata</i>	<i>Breza</i>
Božidar Prosenjak	☐	☐	☐	☐	☐
Zlatko Krilić	☐	☐	☐	☐	☐
Dino Šimunović	☐	☐	☐	☐	☐
Slavko Kolar	☐	☐	☐	☐	☐
Pavao Pavličić	☐	☐	☐	☐	☐

16. Pročitaj pjesmu *Što sam ja Tebi, more...* Vesne Krmpotić pa odgovori na pitanje.

Što sam ja Tebi more...

Što sam ja Tebi, more,
kap ili voda, val ili dubina,
gorkost ili modrina, mokrost ili šum?

Ili sam ja Tebi, more,
isto što i Ti Sebi: more?
Ako sam Ti more, zašto te, o more,
pitam što sam Tebi?

Zato, o more, što ti Meni jesi more,
zato što bez Mene nisi more.
Ne možeš reći: more sam.
Možeš reći: moru sam more.

Kojem književnom rodu pripada pjesma?
Oboji kružić ispred točnog odgovora.

- ☐ Lirici
- ☐ Epici
- ☐ Drami
- ☐ Lirsko-epskoj vrsti

17. Pročitaj strofu pa odgovori na pitanje.

Vijest je tada kružit stala:
Kći je carska nestala!
Cara muče teški jadi,
A Jelisej, ženik mladi,
Odmah Bogu pomoli se,
Na put dalek zaputi se
Za djevojkom blagom,
Za nevjestom mladom.

Odredi vrstu označenog stiha.
Oboji kružić ispred točnog odgovora.

- ☐ Sedmerac
- ☐ Osmerac
- ☐ Deseterac
- ☐ Dvanaesterac

18. Pročitaj pjesmu pa riješi zadatak.

Dobro je kada more šumi posve u blizini.
Dobro je kada se brodovi dotiču okrupnjalih bokova.
Kada daždi i vjetar leti s kosom raspletenom –
Tada i saman čovjek nasmije se nečem.

Uopće, treba više misliti na osamljene ljude.
Ne zvati ih po imenu – oni su toga lišeni –
Nego im pružati utjehu svojom bezobzirnomo
radošću –
ostavljati ih na cesti, ali rasvjetljivati
prozore.

Kojeg je pjesma roda i vrste?
Oboji kružić ispred točnog odgovora.

- ☐ Epika, pejzažna pjesma
- ☐ Drama, tragedija
- ☐ Lirika, misaona pjesma
- ☐ Epika, epska pjesma

19. Pročitaj monolog pa riješi zadatak.

Ništa ne razumijem. Moj je jedini životni cilj bio da nađem sebe. A što sam postigao? Sad više nisam ni divlji ni pitomi konj, ne pripadam ovdje, ni onamo... Valja se odlučiti, odabrati jedan put. Hm, sve što sam mogao postići u divljini, ostvario sam, ali me to nije usrećilo. A kako da živim s Gospodarem koji me može ubiti kad god želi? Pitomi konji se mogu saživjeti s tim, ali ja ne. To nije za mene. Pošteno rečeno, ne razumijem ni tog Gospodara. Hranio me, timario, iscijelio mi nogu... Vjerovao sam da me želi ugojiti kako bih mu bio deblji i slasniji zalogaj, a na kraju me pustio. Tko da to shvati? Nije moguće da mu je ipak stalo do mene?...

Odredi karakteristiku Divljeg konja na temelju navedenog ulomka.
Oboji kružić ispred točnog odgovora.

- ☐ Neodlučnost
- ☐ Pitomost
- ☐ Nepovjerljivost
- ☐ Milostivost

20. Pročitaj tekst pa riješi zadatak.

Majka Tereza

Redovnica koja je svojim „poslanjem ljubavi” pomogla milijunima siromašnih i bolesnih.

NAJVIŠE PRIZNANJE

Netko će upitati: „Kako bih ja mogao pomoći?” Njezin bi odgovor uvijek ostajao isti, odgovor koji razotkriva jasnoću njezine vizije. „Samo započni, s jednim, pa još jednim, i još jednim”, revnovala bi. „Započni u svojem domu govoreći nešto lijepo svomu djetetu, svojem mužu, ženi. Započni pomagati nekome tko treba pomoći – u tvojoj zajednici, na poslu ili u školi. Kreni s nečim lijepim, ma što da to bilo – nečim lijepim za Boga.” Danas je razgovor o siromašnima u modi. Poznavanje, služenje i ljubav prema siromašnima posve je nešto drugo.

Kako bi protumačio/protumačila rečenicu Majke Tereze da je danas razgovor o siromašnima u modi?

Odgovor napiši na crte.

PRAZNA STRANICA

Матерњи језик - Хрватски

ИНТЕРНО

PRIMJERAK ZA ŠKOLU

Republika Srbija
MINISTARSTVO PROSVJETE
ZAVOD ZA VREDNOVANJE KVALITETE
OBRAZOVANJA I ODGOJA

ZALIJEPI IDENTIFIKACIJSKU
NALJEPNICU

ZAVRŠNI ISPIT NA KRAJU OSNOVNOGA OBRAZOVANJA I ODGOJA

TEST

HRVATSKOGA JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI

IDENTIFIKACIJSKI OBRAZAC

IME, IME JEDNOGA RODITELJA / DRUGOGA ZAKONSKOG ZASTUPNIKA, PREZIME UČENIKA

IDENTIFIKACIJSKI BROJ UČENIKA

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

OSNOVNA ŠKOLA

MJESTO

OPĆINA

POTPIS DEŽURNOGA NASTAVNIKA

